

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA

z dnia 28 marca 1973 r.

w sprawie zwalczania chorób i szkodników ziemniaków.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 16 lutego 1961 r. o ochronie roślin uprawnych przed chorobami, szkodnikami i chwastami (Dz. U. Nr 10, poz. 55) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Do chorób i szkodników roślin uprawnych podlegających zwalczaniu zalicza się:

- 1) bakteriozę pierścieniową (*Corynebacterium sepedonicum* Skapt. et Burkh),
- 2) mątwikę ziemniaczaną (*Heterodera rostochiensis* Woll),
- 3) rakę ziemniaczaną (*Synchytrium endobioticum* Perc),
- 4) stonkę ziemniaczaną (*Leptionotarsa decemlineata* Say).

2. Do chorób roślin uprawnych podlegających zwalczaniu zalicza się również choroby wirusowe ziemniaka i zarzę ziemniaczaną, jeżeli prezydium powiatowych rad narodowych w drodze zarządzenia zaliczą te choroby do podlegających obowiązkowi zwalczania. Obowiązek zwalczania tych chorób może dotyczyć terenu całego powiatu lub jego części.

§ 2. 1. Grunt, na którym są uprawiane ziemniaki, uważa się za grunt zarażony, jeżeli na tych ziemniakach lub gruncie stwierdzono wystąpienie chorób i szkodników, o których mowa w § 1 ust. 1.

2. W razie stwierdzenia chorób i szkodników, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 1—3, właściwy do spraw rolnych organ prezydium powiatowej rady narodowej, zwany dalej „organem rolnym”, wydaje decyzję nakazującą zwalczanie choroby lub szkodnika w sposób określony w rozporządzeniu.

3. W razie wykrycia chorób i szkodników, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 1—3, w czasie transportu ziemniaków, organ rolny wydaje decyzję nakazującą przewiezienie ich do najbliższego zakładu przerobu ziemniaków, w którym technologia przerobu daje gwarancję zniszczenia chorób i szkodników.

§ 3. 1. Osoby fizyczne i prawne użytkujące grunty, przechowujące ziemniaki oraz zajmujące się ich transportem obowiązane są niezwłocznie zgłosić naczelnikowi

gminy każdy wypadek wykrycia chorób i szkodników, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 1—3, lub objawów ich występowania.

2. Zgłoszenie powinno zawierać dokładne określenie miejsca wykrycia choroby lub szkodnika oraz nazwisko i imię (nazwę) osoby, o której mowa w ust. 1. Do zgłoszenia należy dołączyć próbkę zarażonych ziemniaków wraz z pobraną z tego miejsca ziemią.

3. Naczelnik gminy niezwłocznie przekazuje zgłoszenie organowi rolnemu.

§ 4. Worki, narzędzia, maszyny rolnicze, środki transportu, skrzynki i inne przedmioty, które stykały się z ziemniakami zarażonymi, oraz pomieszczenia, w których przechowywane były te ziemniaki, podlegają dezynfekcji według wskazówek powiatowej stacji kwarantanny i ochrony roślin.

§ 5. 1. Łęciny ziemniaków pochodzące z gruntu zarażonego należy zebrać i spalić.

2. Samosiewy ziemniaka na gruntach zarażonych należy usuwać niezwłocznie po ich wzejściu.

Rozdział 2

Zwalczanie bakteriozy pierścieniowej.

§ 6. Zabrania się używać do sadzenia ziemniaków zarażonych bakteriozą pierścieniową; ziemniaki te mogą być używane na paszę tylko po uprzednim ich ugotowaniu (uparowaniu).

§ 7. 1. Zabrania się uprawy ziemniaków i pomidorów na gruntach zarażonych przez okres 3 lat od daty wydania decyzji nakazującej zwalczanie bakteriozy pierścieniowej.

2. W ciągu 3 lat po upływie czasu określonego w ust. 1 na gruntach zarażonych można sadzić tylko odmiany ziemniaków wskazane przez powiatową stację kwarantanny i ochrony roślin.

§ 8. 1. Zabrania się przemieszczania zarażonych ziemniaków, ich odpadów oraz osypanej z nich ziemi poza gospodarstwo rolne.

2. W szczególnych wypadkach organ rolny może zezwolić na wywóz zarażonych ziemniaków do zakładu przerobu ziemniaków, jeżeli technologia przerobu w tym zakładzie gwarantuje zniszczenie bakteriozy pierścieniowej.

§ 9. Zabrania się sadzenia krajanych ziemniaków w gospodarstwach rolnych, na których terenie znajdują się grunty zarażone bakteriozą pierścieniową.

Rozdział 3

Zwalczanie mątwika ziemniaczanego.

§ 10. 1. Zabrania się uprawy ziemniaków i pomidorów na gruntach zarażonych mątwikiem ziemniaczanym przez okres 5 lat od daty wydania decyzji nakazującej zwalczanie tego szkodnika.

2. Organ rolny może po przeprowadzeniu badania gleby znieść zakaz uprawy ziemniaków i pomidorów przed upływem terminu pięcioletniego lub przedłużyć czas trwania zakazu.

3. W razie wykrycia mątwika ziemniaczanego co najmniej na dwóch polach w gospodarstwie organ rolny może zakazać uprawy ziemniaków lub pomidorów w całym gospodarstwie przez okres 5 lat.

§ 11. 1. Zabrania się używać do sadzenia ziemniaków zarażonych mątwikiem ziemniaczanym.

2. Ziemniaki zebrane z gruntu zarażonego należy tak przechowywać, aby nie stykały się z ziemniakami zebranymi z innych gruntów, a cysty mątwika nie były roznoszone na terenie gospodarstwa rolnego i poza jego obrębem. Ziemniaki te mogą być kopcowane lub w inny sposób przechowywane tylko:

- 1) na gruncie, z którego zostały zebrane,
- 2) na gruncie, na którym nie prowadzi się uprawy roślin,
- 3) w piwnicach i innych stałych pomieszczeniach z wybetonowaną podłogą, pod warunkiem każdorazowego oczyszczenia ich i splukania wodą.

3. Miejsce przechowywania ziemniaków zebranych z gruntów zarażonych należy oczyścić z resztek ziemniaków oraz ziemi i resztki te zakopać na głębokości co najmniej 75 cm.

§ 12. 1. Zabrania się wywozu zarażonych ziemniaków bez zezwolenia organu rolnego. Organ ten może udzielić zezwolenia na wywóz po uprzednim szczotkowaniu oraz po stwierdzeniu przez powiatową stację kwarantanny i ochrony roślin, że ziemniaki są wolne od mątwika ziemniaczanego.

2. Ziemniaki uwolnione od mątwika ziemniaczanego w sposób określony w ust. 1 mogą być dopuszczone do obrotu, natomiast ziemniaki niedostatecznie oczyszczone należy skierować do najbliższego zakładu przerobu ziemniaków lub zakładu zbiorowego żywienia.

3. Zakłady przerobu ziemniaków lub zbiorowego żywienia obowiązane są do należytego zabezpieczenia odstojników (zbiorników), przy czym osad pochodzący z płuczek może być usuwany tylko do miejsc izolowanych od gruntów uprawnych i zabezpieczonych przed możliwością rozprzestrzeniania się cyst mątwika ziemniaczanego.

Rozdział 4

Zwalczanie raka ziemniaczanego.

§ 13. Zabrania się używania do sadzenia ziemniaków zarażonych rakiem ziemniaczanym. Ziemniaków tych można używać na paszę po uprzednim ugotowaniu (uparowaniu).

§ 14. Na gruntach zarażonych można uprawiać tylko rakoodporne odmiany ziemniaka, wskazane przez powiatową stację kwarantanny i ochrony roślin.

§ 15. Naczelnik gminy zorganizuje w okresie wykopów ziemniaków lustrację upraw ziemniaków, mającą na celu wykrycie czynnych ognisk raka ziemniaczanego, i o jej wynikach zawiadamia organ rolny.

Rozdział 5

Zwalczanie stonki ziemniaczanej.

§ 16. Określenie „stonka ziemniaczana” oznacza wszystkie stadia rozwojowe tego szkodnika (chrząszcze, jaja, larwy, poczwarki).

§ 17. Zwalczanie stonki ziemniaczanej polega na:

- 1) poszukiwaniu i niszczeniu szkodnika w okresie od wschodów do zakończenia wegetacji ziemniaków i pomidorów, przy zastosowaniu metod mechanicznych, biologicznych i chemicznych,
- 2) likwidowaniu samosiewów ziemniaków i pomidorów.

Rozdział 6

Zwalczanie zarazy ziemniaczanej.

§ 18. W zarządzeniu o obowiązku zwalczania zarazy ziemniaczanej (§ 1 ust. 2) prezydium powiatowych rad narodowych mogą wprowadzić obowiązek stosowania wszystkich lub niektórych spośród następujących środków:

- 1) stosowanie sadzeniaków ziemniaka:
 - a) określonych odmian mało odpornych lub odpornych na zarazę ziemniaczaną,
 - b) zdrowych i odpowiednio przygotowanych, które należy nabywać u określonych sprzedawców,
- 2) sadzenie ziemniaków w określonym czasie,
- 3) usuwanie samosiewów ziemniaków wyrosłych na zeszlorocznych ziemniaczyskach i w pobliżu kopców, w których są lub były przechowywane ziemniaki,
- 4) opryskiwanie (opylanie) upraw ziemniaczanych przy użyciu określonych środków chemicznych,
- 5) mechaniczne lub chemiczne niszczenie naci ziemniaczanej.

Rozdział 7

Zwalczanie chorób wirusowych ziemniaka.

§ 19. 1. W zarządzeniu o zwalczaniu chorób wirusowych ziemniaka (§ 1 ust. 2) prezydium powiatowej rady narodowej może wprowadzić obowiązek stosowania wszystkich lub niektórych spośród następujących środków:

- 1) zakaz sadzenia ziemniaków innych niż uznane za odpowiednie do tego celu na obszarach:
 - a) gdzie nastąpiło wyrodzenie się ziemniaka,
 - b) położonych w odległości mniejszej niż 400 m od gruntów państwowych jednostek organizacyjnych prowadzących hodowlę ziemniaka, jeżeli wskutek wystąpienia chorób wirusowych może nastąpić zagrożenie upraw hodowlanych tych jednostek,
- 2) sadzenie ziemniaków w określonym czasie, aby w okresie pojawienia się mszyc łąciny ziemniaków były już dobrze rozwinięte,

- 3) prowadzenie plantacji nasiennych ziemniaków w określonej odległości od innych plantacji ziemniaków,
- 4) usuwanie z plantacji i niszczenie ziemniaków opo-
nianych chorobą wirusową,
- 5) usuwanie chwastów z plantacji ziemniaków,
- 6) usuwanie samosiewów ziemniaka,
- 7) zwalczanie mszyc za pomocą środków chemicznych,
- 8) mechaniczne bądź chemiczne niszczenie lęcin ziemni-
aków.

2. Prezydium powiatowej rady narodowej, wprowadzając obowiązki określone w ust. 1 pkt 1, wskaże jednostki organizacyjne lub gospodarstwa rolne, od których należy nabywać ziemniaki uznane za odpowiednie do sadzenia.

Rozdział 8

Przepisy końcowe.

§ 20. Przepisy rozporządzenia dotyczące chorób i szkodników ziemniaków uprawianych w gospodarstwach rolnych mają również zastosowanie do ziemniaków uprawianych na działkach przydomowych, w ogródkach działkowych i na innych gruntach.

§ 21. Ograniczenia wynikające z rozporządzenia lub wydanych na jego podstawie zarządzeń prezydiów powiatowych rad narodowych nie mają zastosowania do gruntów, na których jednostki organizacyjne naukowo-badawcze prowadzą badania nad chorobami i szkodnikami ziemniaków lub pomidorów.

§ 22. We wszystkich wypadkach stosowania zabiegów chemicznych w celu ochrony ziemniaków przed chorobami i szkodnikami obowiązują asortyment i dawki środków ochrony roślin oraz terminy, sposoby i okresy karencji, określone w zaleceniach opublikowanych przez Instytut Ochrony Roślin.

§ 23. Organy rolne wyznaczają zakłady przerobu ziemniaków i zakłady zbiorowego żywienia przyjmujące ziemniaki w wypadkach, gdy przepisy rozporządzenia przewidują obowiązek skierowania ziemniaków do tych

zakładów. Wykazy zakładów podaje się do publicznej wiadomości wywieszając je w urzędzie gminy.

§ 24. Przepisy rozporządzenia dotyczące:

- 1) naczelnika gminy — mają również zastosowanie do naczelników miast i gmin oraz właściwych do spraw rolnych organów prezydiów rad narodowych miast nie stanowiących powiatów, miast stanowiących powiaty, jak też dzielnicowych w miastach wyłączonych z województw,
- 2) prezydiów powiatowych rad narodowych — mają również zastosowanie do prezydiów rad narodowych miast stanowiących powiaty i prezydiów dzielnicowych rad narodowych w miastach wyłączonych z województw.

§ 25. Tracą moc rozporządzenia:

- 1) Ministrów Rolnictwa i Zdrowia z dnia 24 kwietnia 1957 r. w sprawie zwalczania stonki ziemniaczanej (Dz. U. Nr 26, poz. 118),
- 2) Ministra Rolnictwa z dnia 18 lipca 1957 r. w sprawie zwalczania raka ziemniaczanego (Dz. U. Nr 41, poz. 187),
- 3) Ministra Rolnictwa z dnia 8 czerwca 1961 r. w sprawie zwalczania zarazy ziemniaczanej (Dz. U. Nr 30, poz. 149),
- 4) Ministra Rolnictwa z dnia 31 stycznia 1963 r. w sprawie zwalczania mątwika ziemniaczanego (Dz. U. Nr 5, poz. 33),
- 5) Ministra Rolnictwa z dnia 22 marca 1965 r. w sprawie zaopatrywania w świadectwa zdrowia i pochodzenia partii ziemniaków sadzeniaków wywożonych i wwożonych w obrocie krajowym (Dz. U. Nr 13, poz. 97),
- 6) Ministra Rolnictwa z dnia 21 marca 1968 r. w sprawie zwalczania bakteriozy pierścieniowej na ziemniakach (Dz. U. Nr 11, poz. 56),
- 7) Ministra Rolnictwa z dnia 13 stycznia 1969 r. w sprawie zwalczania chorób wirusowych ziemniaka (Dz. U. Nr 3, poz. 18).

§ 26. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa: J. Okuniewski